

«Imito les persones que no tenen Asperger»

En Pere explica en primera persona la convivència diària amb un trastorn de l'espectre autista

Al final de la conversa en Pere em confessa que, abans de trobar-nos a la seu de la Fundació Friends (<http://fundaciofriends.org/>), ha estat buscant el meu nom per Internet, llegint-me i escoltant-me per la ràdio. I és ben normal, perquè necessita ser previsor en tot: com més tingui controlat el que ha de venir, més tranquil estarà. De fet, les persones amb Asperger no són gaire amigues de les sorpreses però sí de les rutines. Ell mateix ens explica què vol dir conviure amb aquest trastorn de l'espectre autista.

Foto: Gemma Ventura

Tinc divuit anys. Als catorze vaig saber que tenia Asperger. Em vaig quedar una mica parat, perquè sabia que em passava alguna cosa, però no sabia què era. Notava que no em sabia relacionar amb la gent, em sentia fora de lloc. Diferent. Però no en el sentit de diferent idioma, sinó que potser feien una broma i jo no l'entenia. Tothom començava a riure i pensava "ah, doncs ara toca riure".

Era (i encara ho segueixo sent, però no tant) molt rígid amb les idees. Quan tenia una idea s'havia de fer sí o sí. I això a l'escola em provocava problemes. Vaig patir molts episodis de *bullying*, sobretot a l'institut. Dels 12 als 14 anys, que és quan m'ho van diagnosticar, no sabia què em passava. No entenia la manera com es comportava la gent. Anava al metge i em donaven l'alta, perquè deien que no em passava res. Fins que la meua mare es va plantar i va dir: "Al meu fill li passa alguna cosa, necessitem que ens ho digueu". Es van tornar a mirar l'expedient i al final, al març del 2014 ens van dir: "El Pere té Asperger". I jo em vaig quedar: què és això? M'ho van explicar d'aquella manera, perquè entre el que els metges deien i el que vaig descobrir llegint hi havia força diferència.

Em vaig quedar en xoc. No sabia què em passaria, si allò era bo o dolent. Però de mica en mica he anat veient que no és ni una cosa ni l'altra, perquè depèn de com t'ho vulguis mirar i de com s'ho prenguin els altres. No sabia com ho acceptaria la gent. Els meus pares sí que van reaccionar bé, però a l'institut ho seguia passant malament. S'omplien molt la boca d'antibullying però jo en patia i no feien res. Els de la classe no sabien que tenia Asperger, però veien que alguna cosa de mi no quadrava i m'ho van arribar a dir: "Ens posem amb tu perquè et veiem més dèbil". La classe sencera em feia el buit. Si un o dos érem els *raritos*, anaven a per nosaltres, i tots els altres anaven amb el grup. Moltes persones es mouen segons com es mou la majoria. Això ho trobo molt malament, perquè cadascú és lliure de fer el que vulgui amb la seva vida. I t'haurien de respectar tal com ets. Ho vaig passar molt malament.

Els professors no em parlaven de la mateixa manera que parlaven als altres alumnes. I això em sabia molt de greu. Em parlaven com si fos tonto, em deien les coses més a poc a poc, com si no les entengués. Però no és que no els entengués, és que no m'hi sentia a gust i segurament per això amb les notes anava molt just. Crec que hi hauria d'haver un respecte igual per a tothom, encara que siguis diferent. A tercer d'ESO vaig canviar d'institut, i em van tractar molt i molt bé. Tenien els recursos perquè em sentís a gust i no em sentís aïllat. A l'últim curs de l'ESO vaig pujar de notes, però la meua mitjana final de tota l'ESO va ser un 5.

Has d'intentar anar tranquil per la vida i si algú et diu alguna cosa dolenta, intentar passar d'ell. I si és una cosa bona, potser podeu ser amics. Quan t'insulten et toquen a dins i això fa mal. Quan et tiren una pedra oi que et fa mal? Si tires una pedra a l'aigua et penses que no fa mal a ningú i sí, fa mal a l'aigua. No és que visquis aïllat de tot, sinó que ho vius tot diferent. Penso que dins meu hi ha tres divisions: una, la racional; dues, la subjectiva, i tres, el com em veuen. No penso amb la lògica teua, sinó amb la meua. Per exemple, si hagués de fer un castell de sorra, la gent el començaria per la base. Jo també, però intentant que estigués feta el màxim de perfecta millor. I a la meua manera, tal com m'agrada. És molt solitari. A vegades penso: en aquesta vida, si no t'ho fas tot tu sol, qui t'ho farà? Els pares un dia no hi seran, i m'agradaria valer-me per mi mateix. I aquesta és la part bona, que com que ja hi ha moltes coses que he fet des de petit, ja les sé fer. Les primeres vegades costen molt, però després a força de repetir-ho ja es queda.

Els canvis m'atabalen molt, sobretot els de plans: si hem quedat que farem una cosa i a l'últim moment algú diu que en fem una altra, em destarota. Perquè ja m'he organitzat la ruta i sé què he de fer per passar del punt A al punt B. Quan apareix el punt C em toca bastant els nassos, què faig? M'agrada saber les coses amb temps, i no per organitzar les maletes ni res, sinó el meu cap, perquè és un batibull. Tinc tots els pensaments flotant i quan he de fer una cosa, els poso tots en fila i saben que ara toca allò. Però com que el meu cap està ple de pensaments, també necessito que algú m'ajudi a ordenar-los. Que em diguin això et passa per això, i allò, per allò. Un psicòleg em va dir "estigues tranquil, para i pensa" i això sempre m'ha anat molt bé.

M'agrada repetir el que faig, per exemple dibuixar el mateix una vegada i una altra. La música que segueix un mateix patró de ritme també m'agrada. Necessito tenir les coses ordenades sempre al mateix lloc i que la meua habitació sempre estigui igual. I si algú canvia alguna cosa d'ordre, almenys que m'avisi abans. Si torno a un mateix lloc i les coses estan diferents, m'atabalo molt.

Tinc una fixació molt gran amb la informàtica. No és que ho vulgui saber tot a la perfecció, perquè hi ha molts temes, però sí el que és més important. M'organitzo i dic: avui m'aprendré això, demà allò, demà passat allò altre. I m'ho miro a fons. A fons vol dir tot i amb tots els detalls: des de la primera paraula fins a l'última, sense deixar-me res. A vegades em pregunten: "Com és que saps tant d'informàtica?" Perquè soc autodidacte. Busco el que m'interessa, miro llibres i el que calgui.

Trobar el doble sentit de les frases que fan els altres a vegades és complicat. De la gent em molesta que quan fan una broma que jo no entenc, no me la vulguin explicar. Que em diguin: "Tranquil, ja l'entendràs". No puc suportar alguns sorolls: el d'una excavadora m'angoixa molt, és com si la tingués just al costat de l'orella. O els xiulets del futbol són horribles, és com si els tingués dins del cap. I les alarmes dels bombers i les ambulàncies igual, després les sento tot el dia. Si una cosa que fa algú em molesta necessito dir-ho.

Em costa reconèixer gairebé tots els meus sentiments. Quan estic content i enfadat no, perquè són els més fàcils d'identificar, però quan enyoro algú o no sé què fer, em costa més saber què m'està passant. Em costa molt plorar, puc estar un any o dos sense fer-ho. I no és que no vulgui, perquè a vegades estic molt malament i voldria plorar, però no puc.

Porto molta teràpia de psicòlegs, que m'han ensenyat pautes per comportar-me davant la gent i per saber què he de fer a cada lloc on vaig. Per exemple, en una reunió de família el que és correcte és estar formal, i això em costava perquè era horrible estar assegut tota l'estona. Quan estava a classe i acabava la feina em posava nerviós, perquè no sabia què havia de fer. Imito les persones que no tenen Asperger. Tenir-ne és fotut perquè em sento diferent dels altres, i moltes vegades em sento incomprès perquè no sé què toca dir o fer. I si llavors no hi ha ningú a prop que em pugui ajudar, em bloquejo i entro en un bucle d'on costa sortir-ne. Quan és un bon dia, estic bé. Però quan és un mal dia, prepara't, perquè em poso nerviós per tot. Hi ha persones que no tenen Asperger i els passa el mateix, però a mi se'm fa més gran la pilota.

L'amor és difícil, si ja normalment vaig perdut, imagina't amb això. Quan tenia 15 o 16 anys vaig dir: "Mama, soc gai". Podria haver anat malament o bé, però ha anat bé. I ella em diu: "Si tens parella, me la pots presentar, eh?" Sí, sí, ja l'hi diré. Tenia dubtes perquè no sabia què podia dir sense fer mal a l'altre. Per aprendre-ho, com si fos un arbre, vaig recollint la saviesa d'altra gent. Agafo una mica d'aquí, així ja sé què he de dir-li a la persona que m'agrada, una mica d'allà, així ja sé què puc fer, una mica més d'allà i ja sé què puc donar. És anar memoritzant l'exemple d'altres persones.

A una persona amb Asperger li diria que s'ha de prendre la vida amb molta calma, que quan es posi nerviós pensi en alguna cosa que li agradi, i que quan li passi alguna cosa que li agradi, faci no el que diguin els altres, sinó el que li digui el seu cos. Encara que sigui difícil escoltar-nos, ho hem d'intentar. A una persona que no té Asperger no li demano que es posi al meu lloc ni que sigui igual que jo, sinó que ens entengui. I ho dic en plural perquè vull que entengui a tothom. Cada persona amb Asperger tindrà un tarannà diferent, però tots som iguals en una cosa: som persones. Tracta com vulguis que et tractin. No hi ha més.

Em fa feliç estar amb els amics, que m'ha costat però ara en tinc, i que la gent em tracti com soc. M'agrada molt estar a l'ordinador, perquè ningú em molesta, tenir feina, i allò de viu i deixa viure. Veig el futur amb esperança, independitzat, amb amics. L'Asperger sempre hi serà, això no es cura, però sí que puc aprendre a anar més relaxat per la vida, sense estar pendent de si em diran una cosa o una altra. Com si no es notés. I si en una conversa no sé què dir, contestaré: "No sé què dir". Sense quedar-me callat, perquè així la gent no es pensarà que no l'escolto.

Foto: Gemma Ventura